

TARKASTUSLAUTAKUNNAN ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2016

Hyväksytty tarkastuslautakunnan ko-
kouksessa 16.5.2017

Sisällysluettelo

TARKASTUSLAUTAKUNTA	1
Tehtävät	1
Kokoonpano ja tilintarkastaja	1
Toiminta	1
TARKASTUSLAUTAKUNNAN VUODEN 2015 ARVIOINTIKERTOMUKSEN KÄSITTELY	3
ARVIO VALTUUSTON ASETTAMIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA	3
Kunnan talous	3
Kuntakonsernin talouden tunnusluvut	4
Hallinto- ja lupapalvelut	5
Sivistyspalvelut	6
Tekniset palvelut	7
Vesihuoltopalvelut	8
Investoinnit	8
Kaupunkikonserni	8
Riskienhallinta ja sisäinen valvonta	10
Sosiaali- ja terveystaloudet	11
Allekirjoitukset	19

TARKASTUSLAUTAKUNTA

Tehtävät

Tarkastuslautakunnan on valmisteltava valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioitava, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet. Tarkastuslautakunnan on huolehdittava kunnan ja kuntakonsernin tarkastuksesta. Jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää, tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman riittävyttä.

Kokoonpano ja tilintarkastaja

Kaupunginvaltuuston vuosiksi 2013 – 2016 valitsemina tarkastuslautakunnan jäseninä ja varajäseninä ovat toimineet seuraavat henkilöt:

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Lilja Surakka, puheenjohtaja	Kirsti Hiltunen
Jari Turpeinen, varapuheenjohtaja	Tuomo Pelkonen
Sirkka-Liisa Kolehmainen	Pirjo Vauhkonen
Pentti Lappalainen	Jarmo Pakarinen 15.12.15 saakka Tapio Piironen 16.12.15 alkaen
Lasse Pouhula	Pentti Hyttinen

Tarkastuslautakunnan sihteerinä ovat toimineet 31.12.2016 asti toimistosihtööri Tarja Hakkarainen ja varapuheenjohtaja Jari Turpeinen, sekä 1.1.2017 alkaen kehitysjohdaja Jukka-Pekka Lähti.

Kaupunginvaltuusto on valinnut vuosien 2013–2016 tilintarkastajaksi JHTT-yhteisö KPMG Julkishallinnon Palvelut Oy:n. Vastuullisena tilintarkastajana on toiminut JHTT Paula Hellen-Toivanen ja hänen jälkeensä JHT-tilintarkastaja Kati Mäntylä.

Toiminta

Tarkastuslautakunta on perehtynyt uuteen 1.5.2015 voimaantulleeseen kuntalakiin ja sen tuomiin muutoksiin lautakuntatyössä. Lisäksi on perehdytty eri toimielinten toimintaan seuraamalla päätöksentekoa lautakuntien pöytäkirjoista sovitun työnjaon mukaisesti. Tarkastuslautakunta on osallistunut valtuustoseminaareihin ja koulutuksiin Siun soten kautta.

Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2016 aikana 12 kertaa. Tilintarkastusyhteisön edustajat olivat läsnä kolmessa kokouksessa.

Tarkastuslautakunnan jäsenten ilmoittamat esteellisyydet on tarkastettu (Tarkltk 16.5.2013, § 22) ja otettu huomioon lautakunnan työssä.

Lautakunnan kuultavana ovat olleet:

Aika	Henkilö	Aihe
2/16	Va. kaupunginjohtaja Pekka Hyvönen; tilintarkastaja Paula Hellén-Toivanen	Yhteenveto vuodesta 2015 sekä toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2016
2/16	Matkakumpu Oy:n hallituksen pj. Päivi Lintumäki ja matkailun kehittämispäällikkö Ulla-Riitta Moilanen	Matkakumpu Oy:n tilannekatsaus
4/16	Tilintarkastaja (JHTT) Paula Hellén-Toivanen	Vastuunalaisen tilintarkastajan tilintarkastusraportti
6/16	Sote-tilaajajohtaja Päivi Lintumäki	Kaupunkikonsernin osavuosikatsaus 1.1.–30.4.2016
9/16	Tekninen johtaja Jarkko Karvonen, JHT-tilintarkastaja Kati Mäntylä	Tutustumiskäynti Kummun koululla, jossa yhteydessä on saatu pyydetty selvitys rakennushankkeen etenemisestä; Tilintarkastajien tilintarkastussuunnitelma tilikaudelle 2016
11/16	Rakennus- ja ympäristölautakunnan pj Heikki Laukkanen; vpj Juha Hirvonen	Rakennus- ja ympäristölautakunnan tilannekatsaus

Joensuun ja Outokummun kaupungin sekä Kontiolahden kunnan tarkastuslautakunnat perustivat yhteisen toimikunnan sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen tarkastamista varten keväällä 2014. Outokummusta toimikuntaan valittiin Lilja Surakka, Sirkka-Liisa Kolehmainen ja Lasse Pouhula. Varajäsenenä on toiminut Pentti Lappalainen. Toimikunta kokoontui vuoden 2016 aikana kahdeksan kertaa. Sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen tarkastamisen toimikunta on laatinut oman arvionsa. Lisäksi tarkastuslautakunta on arvioinut asetettujen tavoitteiden toteutumisen Outokummun osalta.

Tarkastuslautakunnan laatima arviointikertomus perustuu tarkastuslautakunnan toimikauden alussa laatimaan arviointisuunnitelmaan, Outokummun kaupungin strategiaan 2013 - 2016, vuoden 2016 kaupunkikonsernin talousarvioon, kaupungin hallituksen hyväksymään tilinpäätökseen, tilintarkastajan tarkastusraportteihin, tilintarkastuskertomukseen sekä lautakunnan kokouksissa saatuun informaatioon, toimielinten kokouspöytäkirjoihin, jäsenten muutoin hankkimaan tietoon ja tekemiin havaintoihin sekä muihin saatuihin selvityksiin kaupunkikonsernin toiminnasta.

TARKASTUSLAUTAKUNNAN VUODEN 2015 ARVIOINTIKERTOMUKSEN KÄSITTELY

Kaupunginvaltuusto on kokouksessaan 30.5.2016 § 37 merkinnyt tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen tiedoksi.

Tarkastuslautakunta esitti arviointikertomuksen yhteydessä hallintokunnittaiset havainnot, joihin pyydettiin vastaukset. Kaupunginvaltuusto sai vastaukset havaintoihin ennen tarkastuslautakuntaa.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan vastausten käsittelyjärjestykseen kaupungin toimielimissä on jatkossa kiinnitettävä hyvän hallintotavan mukaista huomiota.

ARVIO VALTUUSTON ASETTAMIEN TOIMINNALLISTEN JA TALOUDELLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA

Talousarvion toiminnalliset tavoitteet ja tunnusluvut ovat sitovia. Toiminnan tunnusluvut eivät ole sitovia vaan ne ovat arvioita toimintaympäristön kehityksestä.

Kunnan talous

Outokummun kaupungin tulos tilikaudelta 2016 on ylijäämäinen 1,6 milj. €. Outokummun kaupungin taseessa ei ole kattamatonta alijäämää eikä siten Kuntalain mukaista talouden tasapainottamisvelvoitetta.

Vuosittaiset yli-/alijäämät ovat kertyneet seuraavasti:

TASE T€	2014	2015	2016
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	- 4 012	- 1 640	1 121
Tilikauden yli-/alijäämä	2 362	2 761	1 612
Taseen kertynyt yli(+)/ali(-) jäämä yht.	- 1 650	1 111	2 700

Kaupungin taloudellinen asema koheni vuoden 2016 aikana. Tilikauden ylijäämä oli 1,6 milj. euroa. Verotulot vähenivät -2,7 %, ja valtionosuudet kasvoivat 2,5 %. Kaupungin kumuloitunut ylijäämä taseessa oli 2,7 milj. euroa. Konsernin ylijäämä oli 0,8 milj. euroa, ja konsernitaseen kumuloitunut ylijäämä 5,0 milj. euroa.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunta toteaa, että taloutta on hoidettu valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti.

Kuntakonsernin talouden tunnusluvut

1.5.2015 voimaan tulleen kuntalain mukaan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Outokummun kaupungin vuoden 2016 tilinpäätöksessä peruskaupungin tilinpäätös osoittaa 1,6 milj. euron ylijäämää ja taseeseen kertynyt kumulatiivinen ylijäämä on 2,7 milj. euroa.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa.

Arviointimenettely voidaan myös käynnistää, jos alla olevassa taulukossa mainitut muut kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet taulukossa mainitut raja-arvot.

	TP 2016	TP 2015	Kyllä/Ei toteudu
Kuntakonsernin alijäämä/as viimeisin tilinpäätös 1 000 € - sitä edeltävä 500 €	110 €	531 €	Ei toteudu
TAI SEURAAVAT KAIKKI			
Kuntakonsernin vuosikate negatiivinen (ilman hark.vo)	5,063 m€	8,486 m€	Ei toteudu
Tulovero-% vähintään 1 %-yksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien keskimääräinen painotettu	Kaikki kunnat 19,75 Outokumpu 22,25	Kaikki kunnat 19,83 Outokumpu 22,25	Kyllä toteutuu
Kuntakonsernin lainamäärä ylittää kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 %:lla	Outokumpu 5 524 €/as	Kaikki kunnat 5 987 €/as Outokumpu 5 526 €/as	Ei toteudu
Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus väh. 50 %	74,1 %	77,0 %	Kyllä toteutuu

Tarkastuslautakunnan arvio:

Outokummun kaupunkikonsernin kokoluokka on kaupungin väkimäärä huomioon ottaen suuri. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että tämä huomioidaan riskienhallinnan näkökulmasta: sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje on saatettava ajan tasalle. Myös velanhoidot ja korkotilanne on huomioitava tarkoin.

Hallitus- ja lautakuntatyöskentely

Tarkastuslautakunta on tarkastellut valtuustokauden päätöksenteon laatua hallitus- ja lautakuntatyöskentelyn kautta. Tarkastelua varten lautakunta on toteuttanut em. toimielimille Kuntaliiton mallin mukaisen itsearviointikyselyn, jonka tavoitteena on ollut tuottaa yhteinen näkemys kehittämistarpeista ja hyvistä toimintakäytännöistä työskentelyn kehittämisen pohjaksi.

Tarkastuslautakunnan kysely toimitettiin yhteensä 32 henkilölle. Kyselyyn vastasi yhteensä 14 henkilöä. Vastaukset analysoitiin vuoden 2017 alussa, ja kyselyn tulosten yhteenvedo on arviointikertomuksen liitteenä. Vastaukset on saatettu tiedoksi kaupunginhallituksen ja lautakuntien jäsenille sekä kaupunginjohtajan johtoryhmälle toimielintyöskentelyn kehittämiseksi.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunta pitää vastaavan kyselyn järjestämistä hyvänä jatkossakin kaupunginhallituksen ja lautakuntien työskentelyn kehittämiseksi: valtuustokauden puolivälissä ja lopussa. Hallitus- ja lautakuntatyöskentelykyselyyn olisi toivottu aktiivisempaa vastaamista.

Hallinto- ja lupapalvelut

Uuden kuntalain 110.2 § mukaan talousarvio- ja suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa. Vuoden 2017 talousarvio on oltava täysin kuntalain mukainen.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 19.12.2016 (§ 91) vuoden 2017 talousarvion, jonka tavoiteasettelu on tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan aiempaa tarkoituksenmukaisempi ja selkeämpi; mitattavuus ja vaikuttavuus on huomioitu.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan kaupungin yhteistyö kolmannen sektorin kanssa on tärkeää. Kyykerin innovaatiokylätalon toiminta on tuloksellista, mutta toiminnan sisällöissä ja tarkoituksenmukaisuudessa on edelleen kehitettävää.

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä toteutettuja käytäntöjä kaupungin henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseksi ja liikuntaharrastusten mahdollistamiseksi.

Joensuun seudun kehittämissyhtiö JOSEK Oy:n toimintaa koskeva tavoiteasettelu on selkiytettävä talousarviossa elinkeinopalvelusopimuksen sisältöä vastaavaksi.

Sivistyspalvelut

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä, että talousarvioon kirjatut tavoitteet ovat pääosin toteutuneet tai jopa ylittyneet.

Tarkastuslautakunta esittää huolensa kaupungin sisäliikuntatilojen riittämättömyydestä ja toivoo tilanteeseen muutosta. Myönteistä on, että sähköinen tilavarausjärjestelmä on otettu käyttöön. Järjestelmän käytettävyyttä on kuitenkin parannettava ja tunnettuutta lisäävä, jotta järjestelmä saadaan hyödynnettyä täysimääräisesti.

Nuorisoverstas- ja etsivä nuorisotyö -toiminta ovat kaupungin kannalta merkityksellisiä, ja toimintaa tulee jatkaa. Kulttuuri- ja nuorisopalvelujen sisällöntuotanto painottuu tällä hetkellä liiaksi lyhyiden hankkeiden varaan. Pitkäjänteisyyttä tarvittaisiin lisää.

Tekniset palvelut

Tarkastuslautakunnan arvio:

Kummun koulun kiinteistön rakentamisen yhteydessä kiinnitettiin erityistä huomiota sisäilmaongelmien ennaltaehkäisyyn huolehtimalla kosteusvaurioiden asianmukaisesta torjunnasta jo rakennusvaiheessa.

Tarkastuslautakunta on tutustunut Urheilutalon kuntotutkimusraporttiin. Hulevesiviemäreissä on ilmennyt kapasiteettiongelma, joka on aiheuttanut vesivahingon Urheilutalon kiinteistöllä. Tarkastuslautakunta pitää erittäin tärkeänä, että jo tapahtuneiden vahinkojen korjaus tehdään välittömästi, ja samalla aloitetaan ennaltaehkäisevät toimet, ettei vahinko toistu ja aiheuta lisää kustannuksia.

Markkinointiryhmä ei ole tuottanut valtuuston edellyttämää tulosta tonttimarkkinoinnissa.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan kiinteistöjen hoitoon ja kunnossapitoon on paneuduttava entistä tehokkaammin. Kaupungin kiinteistöjen sisäilmaongelmiin tulee edelleen kiinnittää huomiota. Kiinteistöjen korjausvelka ei saa kasvaa. Kunnossapitomäärärahoja ei ole edelleenkään varattu talousarvioon riittävästi.

Vesihuoltopalvelut

Kaikki toiminnalliset tavoitteet toteutuivat.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Kaupungin talouden kannalta vesi- ja jätevesituotot ovat myyntituottojen suurin tuoterä. Vesihuolto on rakenteeltaan toimiva ja takaa käyttöveden saatavuuden kaupungin alueella. Olemassa olevan saneerausohjelman avulla kyetään uusimaan jakoverkkoa, ja näin ennaltaehkäistään ongelmien syntyminen. Saneerausohjelmaa tulee jatkaa.

Investoinnit

Kaupungin investointimenot alittavat talousarvion 1,768 milj. € (toteuma 83,0 %).

Kaupunkikonserni

Yleiset kaupunkikonsernia koskevat asiat

Tarkastuslautakunnan arvio:

Kaupunkikonsernin markkinointi on tällä hetkellä hajautettu budjettitasolla ja toiminnallisesti yhtiöittäin. Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan markkinointia tulee kehittää konsernina.

Konsernivelan määrä on edelleen korkealla tasolla.

Kiinteistö Oy Outokummun Vuokratalot

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan Outokummun Vuokratalojen asuntojen käyttöasteen kehitys vuonna 2016 on ollut huolestuttava.

Tarkastuslautakunta pitää vuonna 2016 tehtyjä vuokrahintojen tarkastuksia hyvinä ja välttämättöminä kilpailtaessa yksityisten vuokranantajien kanssa.

Vuokrataloyhtiön tilanne tulee olemaan haasteellinen jatkossakin.

Vuokratalojen uudet kotisivut ovat hyvät ja toimivat.

Outokummun Energia Oy

Yhtiön tulos talousarviovuodelta 2016 toteutui arvioitua heikompana.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunta ei ole saanut neljännesvuosikatsauksia Outokummun Energian hallitukselta.

Tehdyt investoinnit jakeluverkkoihin ovat pitäneet yllä toimintavarmuutta.

Outokummun seudun teollisuuskylä Oy

Yhtiön tulos talousarviovuodelta 2016 on negatiivinen.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan on merkittävää, että Teollisuuskylä kykenee vastaamaan asiakasyritysten tarpeisiin. Yhtiön tulorahoitusrakennetta on uudistettava yhtiöjärjestyksen sallimissa rajoissa.

Teollisuuskylän uudet kotisivut ovat hyvät ja toimivat.

Outokummun Seurojentalo Oy

Vaikka tilat ovat 100-prosenttisesti vuokrattuna, tilikauden tulos ei riitä velkojen kattamiseen. Tilanne on ollut sama jo useita vuosia. Talousarviovuoden 2016 aikana on tehty toimenpiteitä muutoksen aikaansaamiseksi.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan tehdyt muutokset ovat olleet välttämättömiä ja toimenpiteiden toivotaan vaikuttavan myönteisesti.

Kiinteistö Oy Vaskikumpu

Käyttöastetavoite ei ole toteutunut.

Tarkastuslautakunta on pyytänyt selvitystä yhtiön fuusiointimahdollisuudesta toiseen konserniyhtiöön.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunnan saaman selvityksen mukaan KOy Vaskikummun velkasaneeraus estää fuusioinnin vuoteen 2027 asti.

Matkakumpu Oy

Matkakumpu Oy:n taloudellinen tulos talousarviovuodelta 2016 on myönteinen. Vuoden 2016 aikana Matkakumpu kävi neuvotteluja uusien toimijoiden saamiseksi kaivosalueelle.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan Matkakumpu Oy:n toiminnassa keskeinen haaste on kaivosalueen toimijoiden puute; uusia toimijoita ei onnistuttu saamaan neuvotteluista huolimatta.

Kaupungin matkailun kokonaiskonsepti vaatii kehittämistä. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että museoviraston asettaman kaivosalueen ylläpitovelvoitteen kustannukset ja laajuus tulisi selvittää valtuutetuille.

Riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Konserniohjeen laatimista ei ole pystytty toteuttamaan, koska Kuntaliiton ohje on puuttunut. Riskienhallinta ja sisäinen valvonta on muuten hyvällä tasolla.

Uuden konserniohjeen valmistelu on aloitettu syksyllä 2016 Kuntaliiton laatiman ohje-luonnoksen perusteella. Kuntaliiton malliohje ei valmistunut vuoden 2016 aikana.

Syksyllä 2016 on aloitettu valmistautuminen uuden kuntalain mukaisen sidonnaisuusrekisterin käyttöönottoon 1.6.2017 alkaen.

Tarkastuslautakunnan arvio:

Ei huomioitavaa tässä vaiheessa.

Sosiaali- ja terveystalvelut

TARKASTUSLAUTAKUNNAN HUOMIOITA OUTOKUMMUN OSALTA:

Sosiaali- ja terveystalvelut eivät ylittäneet talousarvioita.

Tilaaja-tuottaja-mallin toiminta ei ollut ongelmatonta tänäkään vuonna. Tilaajan ja tuottajan välinen vuoropuhelu oli riittämätöntä, mikä aiheutti turhaa kitkaa päätöksentekoon.

Siun Soteen liittyvä valmistelu on edennyt kokonaisuutena hyvin.

Yhteistoiminta-alueen sote-lautakunnan kokousmäärä väheni neljänneksellä verrattuna edelliseen vuoteen, mikä johtui valmistautumisesta Siun Soteen. Tämä vaikutti kulujen sekä palveluiden käytön kuukausittaista seurantaa.

Tarkastuslautakunta kiinnittää huomiota omistaja-ohjausryhmän ongelmalliseen asemaan, koska ohjausryhmä ei ole virallinen kunnallinen toimielin.

Outokummun kaupunginhallitus on 27.6. pidetyssä kokouksessaan (§ 111) nimennyt omistajaohjausryhmän jäseneksi kaupunginhallituksen puheenjohtajan Joensuun kaupunginjohtajan ohjeistuksen mukaisesti.

Ote nimeämispyyntökirjeestä 2.6.2016 (Khall 27.6.2017, § 111): "Omistajaohjaus on epävirallinen yhteistyötaho, ja se ei ole kunnallinen toimielin. Omistajaohjaus muodostaa kuntien yhteisen ohjeen Siun Sotelle. Ohjeen sitovuus ei ole juridinen, vaan se on kunnan omistajaohjaukseen rinnasteinen sitovuustaso."

Tarkastuslautakunta haluaa valtuutettujen kiinnittävän huomiota, että vaikka kyseessä on epävirallinen kunnallinen toimielin, se olisi mahdollistanut valtuuston käsittelevän asiaa.

Siun Soten valtuusto päätti talousarviostaan 8.12.2016 ja Outokummun kaupunginvaltuusto omastaan vasta 19.12.2016, jolloin kuntayhtymän maksuosuuksiin ei enää olisi ollut mahdollista vaikuttaa.

Tarkastuslautakunnan näkemyksen mukaan Siun Soten omistajaohjauksen avoimuudessa valtuutettujen suuntaan on kehitettävää. Tarkastuslautakunta suosittelee valtuutettuja tutustumaan myös Siun Soten arviointikertomukseen, joka esitellään Siun Soten tilinpäätösvaltuustossa.

Joensuun kaupungin tarkastuslautakunta
 Outokummun kaupungin tarkastuslautakunta
 Kontiolahden kunnan tarkastuslautakunta

Joensuun, Kontiolahden ja Outokummun sosiaali- ja terveystoimen yhteistoiminta-alueen toiminnan tarkastaminen

Toimikunnan kokoonpano vuonna 2016:

Kari Savolainen, puheenjohtaja	Joensuun kaupungin tarkastuslautakunta
Alia Dannenberg, jäsen	Joensuun kaupungin tarkastuslautakunta
Ari Tielinen, jäsen	Joensuun kaupungin tarkastuslautakunta
Lilja Surakka, varapuheenjohtaja	Outokummun kaupungin tarkastuslautakunta
Sirkka-Liisa Kolehmainen, jäsen	Outokummun kaupungin tarkastuslautakunta
Lasse Pouhula, jäsen	Outokummun kaupungin tarkastuslautakunta

Sihteerit:

Timo Manninen	Joensuun kaupunki
Tarja Hakkarainen	Outokummun kaupunki, joulukuuhun 2016 asti
Jukka-Pekka Lätti	Outokummun kaupunki, tammikuusta 2017 lähtien

Toimikunta kokoontui tilikauden 2016 aikana kahdeksan kertaa. Suullisia selvityksiä saatiin viidestä aihekokonaisuudesta, ja kirjallisia selvityksiä yksi.

Vammaiskuljetukset

Toimikunta kuuli vammaiskuljetuksia koskevien ohjeistuksien muutosten aiheuttamasta näkemyserosta sekä kaupungin että Vammaisneuvoston edustajia.

Toimikunnan arvio:

Kiristyneestä taloustilanteesta seurannut menojen karsinta olisi vaatinut lautakunnalta kokonaisvaltaisen arvion toimenpiteiden tarkoituksenmukaisuudesta. Lautakunnan olisi ollut syytä ohjeistaa määrätyn taloussäästön toteutustapa. Informoinnilla asiakkaille etukäteen olisi vältetty asiakkaiden pelko tulevien muutoksien vaikutuksista. Vuoropuhelua kaikkien osapuolten välillä tulee parantaa.

Vanhuspalvelut

Kotihoidossa tavoitteena nostaa välitön asiakastyö 60 %:iin, nyt 54 – 55 %. Asiakkaiden kotikuntoutukseen on panostettu, henkilöstö koulutettu vuosina 2015 ja 2016.

Vanhusneuvosto on kuntien lakisääteinen yhteistyöelin, jonka tehtävänä on huolehtia ikääntyneiden vaikutus- ja osallistumismahdollisuuksista. Vanhusneuvosto on tärkeä linkki ikäihmisten ja kunnan päätöksenteon välillä. Vanhusneuvostoilla on yhteydet eri järjestöihin, joissa ikääntyneet toimivat.

Viestinnän, tiedonkulun ja vuorovaikutuksen kunnan ja vanhusneuvoston välillä on oltava sujuvaa, jotta ikääntyneiden tarpeet ja ehdotukset tulevat huomioiduksi. On luotava yhteistyömalleja ja -käytäntöjä kunnan eri toimialojen, Siun soten ja vanhusneuvoston välille.

Vanhusneuvosto-opas:

<http://www.sitra.fi/julkaisu/2015/vanhusneuvosto-opas>

Ikääntyvien hyvinvointisuunnitelma on **kunnan** tehtävä. Kunnan on laadittava suunnitelma toimenpiteistä ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi. Lain 5§:n mukaan suunnitelmassa on painotettava kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä. Suunnitelma on laadittava osana kunnan strategista suunnittelua. Suunnitelman hyväksyy kunnanvaltuusto ja se on tarkistettava valtuustokausittain.

Toimikunnan arvio:

Yhteistoiminta-alueen ansiosta resurssien käyttö on tasapuolisempaa. Kontiolahdessa keskustelu kunnan ja Vanhusneuvoston välillä toimii hyvin.

Pelkän tiedotuksen sijaan tulee kehittää vuoropuhelua viranhaltijoiden ja Vanhusneuvostojen välillä. Millä tahansa kunnan toimialalla ikääntyvää väestöä koskettava uusi asia/hanke/toimenpide tulee saattaa vanhusneuvoston tietoon sekä asian käsittelyn aikataulu ja kunnan vastuuhenkilö. Vanhusneuvostolle on jätävä riittävästi aikaa tutustua ja kommentoida suunnitelmaa.

Ikäihmisten hoitotarpeen kartoitus tulisi tehdä iästä riippumatta, asiakkaan tila ja tarve sekä ennaltaehkäisevä näkökulma huomioiden.

Kunnallinen kotihoito

Toimikunta kuuli kotihoidon henkilöstön edustajia työntekijöiden määrästä, henkilöresurssien riittävyydestä ja työtehtävien sisällöstä.

Toimikunnan arvio:

Kodinhoitajien työstä kohtuuttoman suuren osan vie oheistyö. On tärkeää, että kodinhoitajat pystyisivät enemmän tekemään välitöntä asiakastyötä. Onko mahdollista hyödyntää esimerkiksi terveydenhoidon osatyökykyisten ammattilaisten osaamista tukemaan kotihoidon työtä? Näin voitaisiin saada mm. kuntouttavaa asiakastyötä.

Tehtävien/työaikojen järjestelyllä hyvien esimerkkikäytänteiden (vrt. esim. Vuosaaren muutettu käytäntö, verkkoviite <http://www.hs.fi/paivanlehti/15032017/art-2000005127070.html>) mukaisesti saavutetaan lisää hyötyä asiakkaille ja asiakaspalvelu on tarkoituksenmukaisempaa. Tällä on myönteisiä vaikutuksia myös henkilöstön työhyvinvointiin.

Lääkäreiden työajan käyttö perusterveydenhuollossa

Avohuollon ylilääkäri Pentti Saaringin raportti:

Kysymyksiä

- mistä lääkäreiden työaika koostuu?
- mistä johtuu lääkäreiden vastaanottamien potilaiden määrän suuri ero?
- mitä on tehty/tullaan tekemään, että lääkäreiden työajasta suurempi osa voitaisiin käyttää "potilas-työhön"?
- mitä on tehty vastaanottojen lisäämiseksi?

- normaalin päivätyön ulkopuolella tehtävä vastaanotto eli miten työssä käyvä väestö voisi saada julkisia terveyspalveluja? Tällöin työterveyshuollolle jäisi paremmin sille oikeasti kuuluva rooli eli ennalta ehkäisevä työterveystyö.

**Lääkäriresurssit avovastaanotolla lokakuussa 2016 (mukana ei ole sairaalan ja mielenterveyskeskuk-
sen lääkärit) Yhteensä virkoja 52,5**

Terveysasema	Vakituisesti hoide- tut tehtävät	Sijaisten hoitamat tehtävät	yhteensä
Siilainen (12 virkaa)	6	1,5	7,5
Rantakylä (8)	4,9	1	5,9
Niinivaara (8)	4,9	1	5,9
Pyhäselkä (5)	3,9	1	4,9
Eno (3)	2,4	1,2	3,6
Kiihtelys-Tuupovaara (2)	1	2	3
Kontiolahti (9)	7,7	1	8,7
Outokumpu (5,5)	3,6	1	4,6

Mistä lääkärin työaika koostuu?

- Terveysasemapäivystys virka-aikaan
- Yhteispäivystys Tikkamäellä päivittäin 2 lääkärinä kantakaupungin ja Pyhäselän vastaanotoilta
- Äitiys-, lasten- ja perhesuunnitteluneuvolat- lakisääteisiä tarkastuksia
- Koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto-lakisääteisiä tarkastuksia
- Tartuntatautilääkärin työt 1 lä / 2 -3 h / vko
- Kotisairaanhoidon 3-4 h / vko / terveysasema
- Työttömien terveystarkastukset - 1 lääkäri / 2 pv:nä viikossa
- Diabeteslääkärin vastaanotto - 1 lääkäri / 2 pv:ää viikko
- Muut erityistoiminnot, tähytys, pienkirurgia
- Tehostetun palveluasumisen lääkärin työt 3-4 h vko/ ta
- Sairaalan osastot(Outokummussa ja Kontiolahdella)
- Potilaiden puhelinkonsultaatiot
- Toimisto- ja paperityöt, **reseptien uusinnat!** yht. - 1,5-2,5 h/ pv
- Hoitajien konsultaatiot 0,5-1 h / pv
- Koulutusvaiheessa olevien lääkäreiden ohjaus - 1-2 h/vko
- Oma koulutus (suositus 10 päivää vuodessa)
- Lääkäripalaverit 2-3 h / vko

- Terveysaseman toiminnan kehittäminen työryhmissä, työohjelmasuunnittelu yms. hallinnollinen työ
- Lounas ym. tauot 30 min, ovat myös konsultaatio- ohjaus ym. aikaa
- Potilastietojärjestelmän HIT AUS - turhaa odotusaikaa ?
- KIIREETÖN VASTAANOTTO - kokenut lääkäri katsoo keskim. 10 ajanvarauspotilasta/pv (30 min aikojen)

Mistä johtuu lääkärin vastaanottamien potilaiden suuri ero?

- Ns. virkatehtävien määrä vaihtelee lääkäreillä ja jkvn terveysasemien välillä (18 - 25 - 29 %)
- Koulutusvaiheessa olevilla lääkäreillä on aluksi pidemmät vastaanottoajat
- Yleensä: Päivystysluonteinen työ 20 min./ potilas, kiireetön vastaanotto 30 min./potilas
- Lääkärit tekevät paljon osa-aikatyötä, jolloin potilasmäärä on vähäisempi
- Hoidontarpeen arviointia on tehty niin, että lääkäreille tulee entistä haastavampia potilaita, joiden asioiden käsittely vie aikaa
- Erilaisista työtavoista, 1 vai useamman "pysähdyksen" taktiikka
- Erilaisista potilaista

Mitä on tehty ja tullaan tekemään että suurempi osa työajasta voitaisiin käyttää potilastyöhön? Mitä on tehty vastaanottojen lisäämiseksi?

- Terveysasemat ovat käyneet lean-mallin mukaisen vastaanottotoiminnan kehittämisen koulutuksen "Hyvä potku"
- Toimintoja on järjestelty uudelleen, mm. työmatkaan käytettävää aikaa on vähennetty yhdistelemällä neuvoloita
- On aloitettu uusia toimintatapoja, mm. pika/mega-poliklinikka, jossa hoitaja ja lääkäri katsovat yhdessä potilaita nopeammalla tahdilla
- Toimenpidepäivät, todistusvastaanotot
- Sairaanhoidajien, mielenterveyshoitajien ja fysioterapeuttien vastaanottojen lisääminen, lääkärit ovat konsultoitavissa
- Hyvinvointiasema- mallin mukaista moniammatillista työtä on harjoiteltu Rantakylässä- potilaan asiaa voi hoitaa sosiaalityöntekijä tai kotihoidon työntekijä
- Iltavastaanottoja on pidetty ruuhkatilanteissa

Virka-ajan ulkopuolinen vastaanottotyö

- Iltavastaanottoa on pidetty ruuhkatilanteissa
- Iltavastaanoton laajentaminen vie resurssia päiväaikaisesta toiminnasta

1. 3.s vapaa aika- kiireetön ajanvarausvastaanotto

Ensimmäinen 3. vapaa aika_lääkärin kiireetön vastaanotto (LV30)																															
	7.1	13.1	20.1	27.1	3.2	10.2	4.5	11.5	18.5	25.5	1.6	8.6	15.6	22.6	29.6	6.7	13.7	20.7	27.7	3.8	10.8	17.8	24.8	31.8	7.9	14.9	21.9	28.9.	5.10.	12.10.	
Sillainen	26	29	34	37	7	42	27	23	#	21	22	20	13	9	6	19	34	8	33	34	42	42	42	42	15	42	27	42	42	42	
Rantakylä	27	33	12	42	26	42	30	30	#	33	33	28	5	27	20	13	15	13	27	26	23	23	14	8	27	35	28	33	42	42	
Niinivaara	27	14	21	28	35	33	35	13	#	21	27	23	29	21	20	23	21	21	20	20	20	23	23	30	42	42	42	42	42	42	
Pyhäselkä	19	20	23	29	27	27	41	29	#	15	42	42	42	42	42	42	42	37	42	41	37	27	26	42	42	36	29	42	42	42	
Kiiltelysvaara	21	42	42	42	42	42	42	42	#	42	42	14	42	12	13	14	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42	16	42	42	42	
Tuupovaara	42	42	13	16	21	42	42	42	#	42	13	42	13	15	21	15	42	42	42	42	42	13	14	42	21	42	21	42	42	42	
Eno	42	15	42	42	42	42	42	42	#	15	42	42	14	42	19	14	42	42	42	42	13	42	19	23	19	42	42	42	42	42	
Uimaharju		13	13	42	42	42	42	42	#	*(42)	4	*(42)	42	*(42)	19	42	13	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42	42
Outokumpu	34	34	33	26	26	26	20	20	#	14	6	6	5	5	6	7	5	13	12	20	19	5	13	12	7	20	20	28	28	28	
Kontiolahti	36	15	27	42	35	26	26	20	#	16	13	21	26	23	20	15	13	7	20	20	14	19	13	14	13	12	19	15	19	19	
Lehmo	19	16	15	20	26	26	28	26	#	16	21	19	13	15	9	42	42	7	20	21	20	20	20	21	22	21	20	23	20	20	
JOENSUUN KA	29	26	25	35	30	39	37,6	33	#	27	32	#	22,5	23,3	22,8	19,1	27,5	28,8	36,1	30,5	29,8	27	32,5	27,3	39,7	31,7	40	40	42	42	
OUTOKUMMUN KA	34	34	33	26	26	26	20	20	#	14	6	6	5	5	6	7	5	13	12	20	19	5	13	12	17	20	20	28	28	28	
KONTIOLAHDEN KA	26,5	####	####	31	30	26	27	23	#	16	17	#	19,5	19	14,5	28,5	34,3	7	20	20,5	17	19,5	16,5	17,5	5	16,5	19,5	19	19,5	19,5	
42 = 3. vapaa aika ei ole mittavissa, T3 tavoite = 12																															
3. vapaa aika kertoo kuinka monen päivän kuluttua saa kolmannen vapaan ajan terveyskeskuslääkärin vastaanotolle terveysasemalle. Kolmas vapaa aika eli T3 on vakiintunut tapa kuvata jonoa terveyskeskuslääkärin vastaanotolle. Ensimmäinen tai toinen vapaa aika saattaa olla juuri vapautunut peruutusaika, jolloin jos ottaa 1. tai 2. vapaan ajan kuvaamaan jonoa, tulee liian optimistinen käsitys oikeasta jonosta. T3 siis antaa realistisemman kuvan jonosta..																															

Toimikunnan arvio:

Mediatrin toimivuus ei ole vieläkään riittävällä tasolla. Esimerkiksi reseptien uusimisen vaatima työaika lisääntyi ja OMAKANTA-järjestelmän käyttöönoton jälkeen on entisestään lisääntynyt. Toimikunnan arvio arviointikertomuksessa 2015 on edelleen ajankohtainen.

Työskentelytapoja on uudistettu onnistuneesti ja moniammatillisuutta lisätty potilastyössä.

Rantakylän hyvinvointiasema

Toimikunta teki tutustumiskäynnin Rantakylän hyvinvointiasemalle.

Rantakylän hyvinvointiaseman tavoitteena on asiakaslähtöinen moniammatillinen toimintamalli: sosiaali- ja terveyspalvelut yhdeltä luukulta. Hyvinvointiaseman vuoden 2016 kehittämisbudjetti oli 5000,00 euroa; hyvinvointiasemalla on budjettivastuussa 11 esimiestä, joista jokaisella on erillinen budjetti.

Asiakkailla eri "tuloaukkoja": kasvokkain, puhelimitse, sähköpostilla. Internet-pohjainen neuvontapalvelu on testauksessa. Tavoitteena on palveluohjauksellinen numero, jolloin asiakkaan ei tarvitse tietää, mihin pitää soittaa.

Toimikunnan arvio:

Rantakylän hyvinvointiasema on oivallinen käytännön esimerkki sosiaali- ja terveyssektorien tehtävien yhteisestä hoidosta sekä moniammatillisesta, ennaltaehkäisyyn painottuvasta asiakkaan kohtaamisesta ja palvelukokonaisuudesta.

Edustaa ns. yhden luukun periaatteen mukaista suuntausta. Tiimityöllä aikaansaadaan asiakkaan tarvitsema kokonaisvaltainen palvelu.

Mittareissa ja seurannassa on kehitettävää. Hyvinvointiaseman organisaatio ja budjetointi tulee yksinkertaistaa.

Toimintamalli tuo kustannussäästöjä. Parasta toimintaa, mitä tähän mennessä hyvinvointinäkökulmasta toimikunta on nähnyt.

Toimikunnan kokoukset

Kokouksia järjestettiin ajalla 8.6.2016 – 21.3.2017 -yhteensä kahdeksan (8) kappaletta.

Kokoustehtävään oli kutsuttu asiantuntijoita/esittelijöitä viiteen (5) eri asiakokonaisuuteen. Erillisselvityksiä saatiin kirjallisesti yksi kappale.

8.6.2016

§ 3. Tilannekatsaus vammaiskuljetuksista ja erityisesti ohisoitto-oikeudesta

Tuula Parikka	sosiaali- ja terveyslautakunnan puheenjohtaja
Liisa Karvinen	Vammaisneuvoston puheenjohtaja
Paula Lehtikainen	Vammaisneuvoston jäsen
Tarja Hallikainen	vammaispalvelupäällikkö, Joensuun kaupunki
Juha-Matti Alanen	logistiikkapäällikkö, Joensuun kaupunki

7.9.2016

§ 3. Vanhuspalveluiden tilannekatsaus

Seija Karukannas	hoito- ja hoivapalvelujen johtaja, Joensuun kaupunki
Väinö Kettunen	Kontiolahden vanhusneuvoston puheenjohtaja
Kari Tahvanainen	Outokummun seniorineuvoston puheenjohtaja

12.10.2016

§ 3. Tilannekatsaus kodinhoitajien työstä

Minna Kummunmäki TNJ	pääluottamusmies, Joensuun kaupunki
Heli Toroskainen JYTY	pääluottamusmies, Joensuun kaupunki
Raija Makkonen TEHY	pääluottamusmies, Joensuun kaupunki
Leena Turunen JHL	pääluottamusmies, Joensuun kaupunki

§ 4. Tilannekatsaus lääkäreiden työajasta yms.

Pentti Saarinki	ylilääkäri, Joensuun kaupunki
-----------------	-------------------------------

Pentti Saaringin 12.10.2016 esitysmateriaali

23.11.2016

§ 3. Tutustumiskäynti Rantakylän hyvinvointiasemalla (hv-aseman tila- ja toimintaesitys)

Jaana Kurki	kehittämismvastaava, Joensuun kaupunki
Riikka Vartiainen	johtava sosiaalityöntekijä, Joensuun kaupunki

4.1.2017

§ 3: Arviointikertomukselle 2016 asiat

Ei kokoustehtävään kutsuttuja

14.2.2017

§ 3: Arviointikertomukselle 2016 asiat

Ei kokoustehtävään kutsuttuja

15.3.2017

§ 3: Arviointikertomukselle 2016 asiat

Ei kokoustehtävään kutsuttuja

21.3.2017

§ 3: Arviointikertomukselle 2016 asiat / toimielimen viimeinen kokous.

Ei kokoustehtävään kutsuttuja

Allekirjoitukset

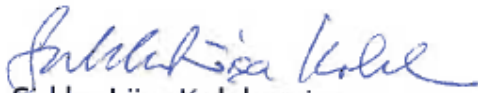
Outokummussa 16. toukokuuta 2017

Lilja Surakka
puheenjohtaja

Jari Turpeinen
varapuheenjohtaja

Sirkka-Liisa Kolehmainen
jäsen

Pentti Lappalainen
jäsen

Lasse Pouhula
jäsen